

w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Europejskiej Uczelni Społeczno-Technicznej im. Sługi Bożego Roberta Schumana w Radomiu o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku ochrona środowiska na poziomie pierwszego stopnia o profilu praktycznym, prowadzonego przez Ministra Edukacji i Nauki pod sygn. DSW-WNN.8014.142.2022.4.MG

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 574 z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, po zapoznaniu się z opinią zespołu nauk ścisłych i przyrodniczych, wyraża:

negatywną opinię

w związku z tym, że nie są spełnione warunki prowadzenia studiów na kierunku ochrona środowiska na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym.

Uzasadnienie:

1. Koncepcja kształcenia nie uwzględnia potrzeb zawodowego rynku pracy i otoczenia społeczno-gospodarczego. Wnioskodawca nie w pełni uzasadnił potrzeby uruchomienia kierunku: nie przedstawiono danych świadczących o zasadności utworzenia kierunku studiów w regionie, nie udokumentowano przeprowadzenia konsultacji z interesariuszami zewnętrznymi, których celem byłoby wypracowanie wspólnej, spójnej z oczekiwaniami otoczenia społeczno-gospodarczego koncepcji kształcenia lub przynajmniej uzyskania wiarygodnej opinii potencjalnych pracodawców na temat przygotowywanego przez Uczelnię programu studiów. Zasadność kształcenia studentów na kierunku została wykazana tylko na podstawie analizy ogólnych uwarunkowań rozwoju ochrony środowiska na świecie, w Unii Europejskiej i Polsce, brak jest jednak we wniosku merytorycznego uwzględnienia w koncepcji i celach kształcenia zorientowania wnioskowanego kierunku studiów na potrzeby najbliższego otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy w regionie – nie przedstawiono zbyt wielu danych liczbowych świadczących o zasadności utworzenia kierunku studiów w regionie.
2. Przyporządkowanie kierunku do dyscyplin naukowych nie znajduje odzwierciedlenia w opisie zakładanych kierunkowych efektów uczenia się, bowiem w opisie efektów znajdują się odwołania głównie do nauk biologicznych, a nie do nauk o Ziemi i środowisku, (zgodnie z informacjami zawartymi we wniosku kierunek został przyporządkowany do nauk o Ziemi i środowisku – 81% oraz nauk biologicznych – 19%). Na 28 efektów uczenia się z zakresu wiedzy tylko kilka odnosi się do dyscypliny nauki o Ziemi i środowisku, a spośród 16 efektów uczenia się z zakresu umiejętności zaledwie czwarta ich część jest związana z tą dyscypliną.

3. Brak spójności pomiędzy kierunkowymi efektami uczenia się a efektami uczenia się określonymi dla zajęć i grup zajęć, przez co nie jest możliwe m.in. stworzenie przejrzystego systemu ich weryfikacji. Nie zostały zaplanowane do osiągnięcia w ramach żadnych zajęć efekty kierunkowe K1_W13 – „absolwent zna i rozumie podstawowe zasady opracowywania dokumentów urzędowych, planistycznych oraz raportów i operatów środowiskowych” i K1_W17 – „absolwent zna i rozumie zasady organizacji polskich i międzynarodowych instytucji zajmujących się ochroną przyrody i środowiska”. Przykładem braku spójności jest także efekt kierunkowy K1_W25 – „absolwent zna i rozumie najważniejsze uwarunkowania społeczno-gospodarcze ochrony przyrody i środowiska oraz ich wpływ na różnorodność biologiczną”, który został przewidziany do osiągnięcia w ramach zajęć o nazwie *przedsiębiorczość*, ale żaden z efektów uczenia się określonych dla tych zajęć (a tym samym treści programowe), nie odwołuje się do zagadnień i problemów uwzględnionych w treści efektu kierunkowego. Podobnie w przypadku efektu kierunkowego K1_U08 – absolwent potrafi formułować hipotezy badawcze i weryfikować je stosując właściwe techniki statystyczne i narzędzia informatyczne”, do którego odwołują się jedynie efekty uczenia się dla zajęć z informatyki i grafiki komputerowej, również nie pozwalające na osiągnięcie efektu kierunkowego. Niektóre kierunkowe efekty uczenia się zostaną osiągnięte tylko częściowo np. K1_W18 – „absolwent zna i rozumie znaczenie wiedzy teoretycznej i umiejętności praktycznych z zakresu ochrony przyrody i środowiska na rynku pracy” (do tego efektu kierunkowego odwołują się efekty uczenia się jedynie dwóch zajęć tj. *fizjologia, zagrożenia i techniki ochrony hydrosfery*, co świadczy o pominięciu większości zagadnień istotnych dla ochrony przyrody i środowiska w ramach efektu kierunkowego). Kolejny przykład stanowi efekt kierunkowy K1_W27 – „absolwent zna i rozumie uwarunkowania prawne i etyczne związane z działalnością organizacji z zakresu ochrony przyrody i środowiska” przewidziany do osiągnięcia jedynie w ramach zajęć o nazwie *etyka* oraz *grafika inżynierska* (efekty uczenia się określone dla tych zajęć, a tym samym treści programowe, odwołują się do efektu kierunkowego w znikomym stopniu). Nie wiadomo też, w jaki sposób zostaną osiągnięte niektóre kierunkowe efekty uczenia się skoro odwołujące się do nich efekty uczenia się określone dla zajęć nie mają zbyt dużego merytorycznego związku, np. efekt kierunkowy K1_W09 – „absolwent zna i rozumie podstawowe zagadnienia taksonomiczne, ekologiczne i biogeograficzne w zakresie niezbędnym do opisu, interpretacji i ochrony różnorodności biologicznej”, powiązано wyłącznie z efektami uczenia się dla zajęć o nazwie *meteorologia i klimatologia*.
4. Część zakładanych efektów uczenia się nie jest specyficzna ani dla kierunku będącego przedmiotem wniosku, ani dla profilu praktycznego, bowiem w ograniczonym zakresie uwzględniają umiejętności praktyczne specyficzne dla wnioskowanego kierunku. Część efektów w zakresie umiejętności stanowią efekty generyczne lub efekty w zakresie umiejętności umysłowych. Natomiast w opisie efektów uczenia się uwzględnione zostały szeroko zakrojone efekty związane z nabywaniem przez studentów kompetencji badawczych (np. K1_W07 – absolwent zna i rozumie zasady stawiania prostych hipotez badawczych oraz podstawowe techniki eksperymentalne i narzędzia statystyczne służące ich testowaniu; K1_U13 – absolwent potrafi prawidłowo zastosować treść zapisów zawartych w podstawowych aktach prawnych do konkretnych sytuacji; K1_K05 – absolwent jest gotów do stałego podnoszenia kompetencji zawodowych

- i osobistych adekwatnie do zmieniających się uwarunkowań społecznych oraz postępu nauki).
5. Nie jest spełniony warunek określony w §3 ust. 5 pkt 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. z 2021 r. poz. 661 z późn. zm.), a zajęcia traktowane przez Wnioskodawcę jako zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne nie spełniają warunku określonego w §6 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów, gdyż nie zostało określone, jakie czynności praktyczne będą wykonywane przez studentów, ani nie udowodniono we wniosku, że studenci będą wykonywać te ćwiczenia w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej związanej z kierunkiem i deklarowanej przez Wnioskodawcę w sylwetce absolwenta. Z analizy sylabusów oraz harmonogramu realizacji programu studiów wynika, iż zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne przyporządkowano mniej niż 50% łącznej liczby punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów. Wnioskodawca nie wyodrębnił w harmonogramie realizacji programu studiów grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne. Przeważającej większości zajęć, które w zamierzeniu mają te umiejętności kształtować, nie są przypisane specyficzne efekty uczenia się opisujące efekty w zakresie umiejętności, nie zostały opisane miejsca w terenie, w których umiejętności praktyczne są ćwiczone pod okiem nauczyciela. W treściach programowych wyraźny jest brak treści realizowanych z wykorzystaniem specjalistycznego zaplecza infrastrukturalnego (np. laboratoriów, pracowni specjalistycznych, specjalistycznego sprzętu), kluczowych dla osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów studiów o profilu praktycznym na kierunku ochrona środowiska.
 6. Praktykom zawodowym przypisano bardzo ogólne efekty uczenia się w zakresie umiejętności, bez wskazania specyficznych umiejętności praktycznych oraz zadań, które student powinien realizować w ramach praktyki. W rezultacie takiego opisu nie wiadomo, jakie umiejętności praktyczne ma opanować student po odbyciu praktyki zawodowej i jakie zadania profesjonalne jest zobowiązany w trakcie praktyki realizować, aby potwierdzić uzyskanie tych umiejętności. W takiej sytuacji nie ma możliwości sprawdzenia, czy student osiągnął efekty uczenia się zakładane dla praktyk, a tym samym zaliczenia mu praktyk zawodowych, co jest jednym z warunków ukończenia studiów i uzyskania dyplomu. Brak specyficznych efektów uczenia się zakładanych dla praktyk oraz określenia zadań zawodowych, które student powinien wykonywać na praktykach uniemożliwia opiekunowi praktyki dokonanie jednoznacznej oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk. Ponadto nie określono i nie rozróznilo efektów uczenia się dla tzw. praktyki kierunkowej i dla praktyki zawodowej, które w harmonogramie realizacji programu studiów figurują jako odrębne zajęcia. Nie określono treści programowych odrębnych dla tych dwóch praktyk uwzględnionych w harmonogramie realizacji programu studiów.
 7. Liczba i dobór miejsc odbywania praktyk zawodowych nie zapewniają ich prawidłowej realizacji i osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się. Niektóre z podmiotów zaplanowanych jako miejsca odbywania praktyk zawodowych nie zapewniają prawidłowej realizacji praktyk zawodowych dla studentów wnioskowanego kierunku, ponieważ podmioty te nie reprezentują profilu związanego z ochroną środowiska. Miejsc odbywania praktyk zapewniono nie dla 67 osób studiujących jak podano we wniosku, ale zaledwie dla 12-tu. Ponadto, podmioty te nie posiadają zaplecza sprzętowo-programowego

adekwatnego do osiągnięcia efektów uczenia się przewidzianych dla studentów studiów pierwszego stopnia na kierunku ochrona środowiska o profilu praktycznym.

8. Zasady przyjęcia kandydatów na studia są niezgodne z art. 70 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 574 z późn. zm.), ponieważ nie określono, jakie wyniki egzaminu maturalnego (lub egzaminu dojrzałości) będą uwzględnione w rekrutacji kandydatów na studia, nie wyszczególniono szczegółowych kryteriów. Nie przedstawiono przy tym opisu kompetencji oczekiwanych od kandydata ubiegającego się o przyjęcie na studia. Zasady te na etapie oceny wniosku nie są w pełni przejrzyste, selektywne, bezstronne i nie zapewniają właściwego doboru kandydatów.
9. Metody sprawdzania i oceniania efektów uczenia się osiąganych przez studentów są określane w sposób bardzo ogólny, a przez to są one niezróżnicowane. Są one nietrafnie dobrane w odniesieniu do efektów uczenia się obejmujących kształtowanie umiejętności praktycznych. Wszystkie zajęcia kończą się oceną (egzamin lub zaliczenie na ocenę), kryteria oceniania ustala prowadzący zajęcia określając rodzaj zaliczenia bądź egzaminu w karcie zajęć, cząstkowa weryfikacja efektów uczenia się następować będzie przez ocenę różnych form weryfikacji (np. referatów, testów, projektów, kolokwiów). Ponadto we wniosku błędnie wskazano, że ostatecznym sprawdzianem efektów uczenia się będzie egzamin dyplomowy i obrona pracy magisterskiej, a nie licencjackiej. Zatem system weryfikacji efektów uczenia się nie umożliwi skutecznego monitorowania postępów w uczeniu się oraz oceny stopnia osiągnięcia przez studentów zdefiniowanych kierunkowych efektów uczenia się.
10. Kompetencje, doświadczenie i kwalifikacje części kadry nie zapewnią prawidłowej realizacji zajęć. Nie jest spełniony warunek określony w art. 73 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 574 z późn. zm.), ponieważ w proponowanej obsadzie zajęć stwierdzono nieprawidłowości związane z powierzaniem zajęć nauczycielom akademickim i innym osobom, których dorobek naukowy i doświadczenie zawodowe nie zapewniają prawidłowej ich realizacji, a tym samym osiągnięcia efektów uczenia się określonych dla tych zajęć. Szczegółowy wykaz nieprawidłowo obsadzonych zajęć znajduje się w załączniku do uchwały.
11. Zasoby biblioteczne nie są wystarczające do możliwości korzystania z nich przez studentów. Przedstawiony przez Uczelnię wykaz literatury z zakresu ochrony środowiska dostępnej w bibliotece nie znajduje pełnego potwierdzenia w katalogu online zasobów bibliotecznych. Przegląd katalogu zasobów bibliotecznych wykazał braki w literaturze obowiązkowej i uzupełniającej do wielu zajęć zaplanowanych do realizacji w ramach kierunku ochrona środowiska (także z zakresu dyscyplin, do której kierunek został przyporządkowany). Nie jest dostępna w bibliotece Uczelni literatura obowiązkowa i uzupełniająca wymieniana w kartach niektórych zajęć (np. *geologia i geomorfologia, meteorologia i klimatologia, zoologia, inżynieria środowiska, chemia, chemia nieorganiczna, socjologia*). Część literatury obejmującej 197 pozycji jest dopiero planowana do zakupu w pierwszym roku trwania zajęć na kierunku studiów.

Uchwała nr 925/2022
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 3 listopada 2022 r.

§ 2

1. Uczelnia niezadowolona z uchwały może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, należy kierować do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.
3. Na składającym wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy, na podstawie art. 245 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, ciąży obowiązek zawiadomienia Ministra Edukacji i Nauki o jego złożeniu.

§ 3

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Rektor Europejskiej Uczelni Społeczno-Technicznej im. Sługi Bożego Roberta Schumana w Radomiu.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Stanisław Wrzosek